

VOLMAR SVAETICHIN

Volmar Svaetichin (1875–1930). Gift 1902 med Ellen Nordström (24.9.1879-18.1.1967) från Nyby rusthåll. Lantmätteriingenjör, uppgjorde stadsplan för Karis. Fungerade som sammankallare i den kommitté som skötte förberedelserna för Karis stationssamhälle. Ordförande i förvaltningsnämnden. Förutom de kommunala uppdragen intresserade sig Svaetichin för arkeologi och lokalhistoria.

Källor: Karis-Billnäs samskola – historik och matrikel (1964), Karis fordom och nu (1970), kommunionboken

Övriga arkivbildare: hustrun Ellen Svaetichin (f. Nordström),
Kommittén för resande av minnesvården på de stupade tyska krigarnas grav,
samt enstaka handlingar med anknytning till Karis Lotta Svärd ingår

Anmärkning:

John Gardberg verkar ha handhaft mycket av Svaetichins kvarlåtenskap, och har i vissa fall kompletterat Svaetichins påbörjade samlingar. Ett visst samband finns därför mellan Gardbergs och Svaetichins arkiv. I VN 21.1.1967 finns ett kort omnämnande om Ellen Svaetichins död. Där står att hon var aktiv i hembygdsens kulturliv, aktiv i KUF, Karis Lotta Svärd och garantiföreningen för KBS, och en av grundande medl. av ett hembygdsgille för utflyttade Karisbor i Helsingfors.

Relaterat material: Brev adresserade till Ellen Svaetichin ingår i Karis svenska marthaförenings arkiv. Handlingar ang. tomter (hyresavtal) ingår i Hinders hemmansarkiv (Siggberg) Karta ritad av Svaetichin (1905) -> se Lövkulla hemman, i kartor (arkivcell 6)

Omfång: ca 0,65 hm

Gränsår: 1899 - 1929 (-1960-t.)

Innehåll:

I samlingen ingår material rörande lokalhistoria (även originalhandlingar), arkeologi, skyddskårsverksamhet, släktforskning, kommunalförvaltning, stadsplanering (Karis)

Översikt av samlingen:

Brev, koncept, handl. ang. yrkesverksamhet, intressen etc.	(mapp 1)
Tidningsurklipp	(mapp 2)
Fotografier	(mapp 3-4)
Kartotek, Karis/Snappertuna	2 lådor

Mapp 1:

Brev

Brev till Volmar Svaetichin (15 st.):

<u>Avsändare:</u>	<u>Datering:</u>	<u>Ärende:</u>
A. Hackman	H:fors 11.8.1911	fornlämningar
A. Hackman (postkort)	H:fors 2.7.1914	Karis-resa
A. Hackman	Toppelund 14.7.1914	tackbrev
Alfred Hackman	H:fors 26.8.1914	fornlämningar
Alfred Hackman	H:fors 27.5.1915	arkeologiska utgrävn. i Karis
G.... Grotenfelt	H:fors 19.12.1916	fotoförsändelse
Aarne Europaeus	H:ki 17.2.1920	kivikauden tutkimus
Aarne Europaeus	H:ki 21.4.1920	arkeologiset esineet
Axel E. af Forselles	Munksnäs 11.9.1920	tillsänt exemplar av uppsats
Alfred Hackman	H:fors 20.2.1922	lantmäteriejkursion
<i>Axel Hellqvist</i>	<i>Billnäs jan-maj 1923</i>	Siggbergs tomter; -> se: <i>Handlingar ang. Karis stationssamhälle</i>
** brevkoncept V.S. till Nationalmuseet 15.7.1925 **		
Aarne Europaeus	H:fors 16.7.1925	vikingatidsfynd
Hufvudstadsbladet	H:fors 19.6.1926	publicering av tal

(uttaget ur "Tidningsurklipp om Karis")		
E. A. Piponius	H:ki 15.9.1926	pyyntö retkioppaaksi
Olavi Avela	H:ki 10.12.1926	valokuva-lähetys (se: foton)
Alfred Hackman	H:fors 5.2.1929	utmärkning av fornlämn. på karta

Brev till Ellen Svaetichin (2 st.)

<u>Avsändare:</u>	<u>Datering:</u>	<u>Ärende:</u>
G. Mannerheim	H:fors 9.12.1925	tack å Röda korsets vägnar
F. L. Hisinger	Villa Billnäs 25.4.1926	kondoleans

Handlingar angående yrkesverksamhet

Kartskiss

"Kihla by i Karis socken af Nylands län". Storskiftesregleringen år 1900.

Utdrag ur kartor (storskiftetiden) över byar i Karis, utvisande rålinjer mellan byarna

(ur Fokus nr 490)

Av Volmar Svaetichin kopierade kartor från 1780-talet, 27 st.

Handlingar ang. Karis stationssamhälle samt köpingen under dess första år

(ur Fokus nr 490)

Kartskisser, beräkningar, 1928-1929

Förteckning över tomtägare kvartersvis (odat.)

Protokollutdrag o.a. avskrifter (av kungörelser o. brev), 1929

Inkomna brev, 6 st.

avsändare: Axel Hellqvist, Billnäs, 1923

Ritningar, 3 st

ritning till postkontor vid Karis station, 1909

Karis belysningsinstallation (Bangården), 1911

skiss, Karis stadsplan

Handlingar angående övrig verksamhet

Koncept (uttagna ur Fokus nr 497)

9 föredrag av V. Svaetichin:

* vid avtäckningen av Tyskarnas gravvård å Karis begravningsplats, 6.4.1919

* på Karis Lotta Svärd fest, 18.11.1923

* vid Lotta Svärds julfest, 2.12.1923

* vid Karis Ungdomsförenings månadsmöte, 14.6.1925

(om hembygden, Karis kyrka)

* vid Karis 600-årsminnesfest, 27.6.1926

(om Karis genom århundradena)

* vid Karis Lotta Svärds lotterisoaré, 13.3.1927

(om "Indelningsverket"; bifogat förteckning över rusthåll + åboare

* vid Karis Lotta Svärds soaré, 11.8.1928

(historiska uppgifter om de viktigaste landsvägarna)

* vid Lottornas julfest, 9.12.1928

("Historiska skildringar om Domargård i Karis")

* vid Hembygdsdagen i Karis, 9.5.1929

("Något om ortnamnen i Karisbygden")

Uppteckning:

"När Karl Henrik Långström afväpnade en rysskapten"

(Krimkriget). Meddelat av Jakob Henrik Långström 28.6.1915.

Välkomstal

Tal vid lunchen (svårtydd text) på prästgården 27.6.1926

Övriga koncept

Diverse avskrifter/koncept (ang. lokalhistoria, kommunalförvaltning)
Beskrivningar, inklusive teckningar, av arkeologiska fynd i Svaetichins samling, 17 st

Handlingar ang. kommittén för resande av minnesvården på de stupade tyska krigarnas grav i Karis

(ur Fokus nr 473)

Protokoll 1918-1919
Brevväxling 1919-1923
angående överlämnande av penninggåva till stupade tyska soldaters anhöriga,
tackbrev på tyska ingår
Räkenskapshandlingar
verifikat 1918-1920, 1923
7 insamlingslistor till penninggåva åt anhöriga till stupade tyskar, 1919
Ritningar till minnesvård

Tidningen "Stor-Karis"

Handskriven tidning, 5 nummer utkomna 1919-1928
(för utförligare förteckning över innehållet -> se arkivförteckning i Tidningar/tidningsurklipp)

Originalhandlingar separerade från kartoteket om Karis och Snappertuna:

Brev till Erika (Enström?) av Anna Nyberg, 11.4.1899
Inbjudan till Alma Boxströms jordfästning, juni 1917
adresserad till Volm. Svaetichin med fru
Kvitto 2.10.1917
Uppteckning 2.6.1915: "Ferdinand Bäckroos, Finnby, berättar"
Uppteckning 16.12.1919: "Johan Fridolf Wikholm berättar"
Omslag från en tobakskardus, "2 poikaa"; Strengberg

Tryckalster

Allmänt reglemente för Karis stationssamhälle, 7 s. (1916)
Brandordning för Karis stationssamhälle, 8 s. (1916)
Hälsovårdsordning för Karis stationssamhälle, 23 s. (1919)
Ordningsstadga för Karis stationssamhälle, 8 s. (1919)

Mapp 2:

Tidningsurklipp

Tidningsurklipp om Karis:
1899, 1900, 1909 - 1918,
1920 -- 1927

Samlingen "Tidningsurklipp om Karis" bestod av samlade urklipp som uppenbart har tillhört olika upphovsmän ursprungligen.

Materialet har på Arresten separerats i två delar: det äldsta materialet fram till 1929 ingår i Volmar Svaetichins samling (död 1930) och materialet fr.o.m. 1930 har införts i John Gardbergs samling

För nyare tidningsurklipp med anknytning till Karis: Se John Gardbergs samling

Fotografier

"Volmar Svaetichins bildsamling över Karis, uppfodrad av John Gardberg, med V.S:s numrering och bildtexter behållna i den mån sådana ha funnits."

Mapp 3: **Fotografier:** (uppklistrade på kartong)

Datering: åren 1900–1929 (+1963)
Motiv: Karis skyddskår 1918, tyskarna i Karis,
personporträtt, naturbilder, interiörer, gårdar, offentliga byggnader mm.
Fotografer: Fagersten, Hille Finnberg, A. Hackman, Karl Sundlöf m.fl.

Vykort: (uppklistrade på kartong)

Motiv: Karis och Billnäs;
offentliga byggnader (Högvalla, apoteket, Karis-Billnäs samskola etc.),
stadsvyer, villabebyggelse, stationsområdet, naturvyer (Landsbro)

Mapp 4: **Fotografier:** (uppklistrade på kartong)
Fr.o.m. sid. 14 torde bilderna tillhöra John Gardberg (?)

Datering: åren 1902 - 1964

(V.S.)

Motiv: Karis, Billnäs, de vitas parad i H:fors 1919, Karis skyddskår åren 1919, 1925-1926

Fotografer: Wald. V. Grönholm, Adele Björkman, T. Karlsson

Lösa fotografier, 2 st. Fotograf: Olavi Avela, 1926
Stenkumlet å Rullarsböle berget (gruppbild: studenter på exkursion),
Borgen å Bockklint (vy)

(J.G.)

Motiv: Offentliga byggnader (bl.a. köpinghuset, samlyceet, Karjaan yhteislyseo,
finska folkskolan, Grabbacka folkskola, Lärkkulla, Läkargården,
St Olofs kapell, Suomen Autoteollisuus fabrik),
bangården, Köpmansgatan, Landsbromalmens stenåldersplats,
avtäckning av minnesstenen vid Landsbro,
20:e avdelta bataljonens vistelse i Karis 1939, naturvyer.

Fotografer: John Gardberg, AH (=A. Hackman?)

Vykort:

(V.S.)

Motiv: Svartå, Billnäs, Karis; offentliga byggnader och naturvyer

(J.G.)

Motiv: Offentliga byggnader (kyrkan, samskolan), gatuvyer i Karis,
flygbilder över Karis (1960-t.)

Teckning: bl.a. av Maja Svaetichin (1928)

Mapp 5 **Lösa fotografier:**

Fotografierna, 48 st fanns i en mapp Karis Hembygds- och museiförening, de har tillhört VS.
Se separat bildlista.

Brev från Gösta Grotenfelt ang. bilder 22.9.1916.

Brev från Svaetichin till Grotenfelt ang bildbeställning.

Lista över Svaetichins bilder, antagligen skriven på 1950- eller 60-talet.

Anteckningar (kartotek)

Kartong: "Svaetichins anteckn. Karis byar o. enstaka gårdar"
Kartotek byavis över olika gårdar och deras invånare under 1700- o. 1800-talen
* namn och födelseår (uppgifter ur kommunionböcker)

Innehåll:

Backby, Bengsmora, Björnbollstad, Bondby, Brasby, Bredvik,
Brynicksbacka, Bålaby, Båtsmora, Bällarby, Bällby, Böle,
Degerby, Domargård, Dönsby,
Finnbacka, Finnby, Grabbacka, Grundsjö, Gösbacka,
Heimos, Hållsnäs, Högben, Ingvaldsby, Joddböle, Jällsby,
Kansbacka, Kasabacka, Kasaby, Kila, Klefven, Knappsby, Kroggård, Kägerbacka,
Lillsannäs, Lågbacka, Läpp, Manngård, Mjölbollstad, Möllnarby,
Nyby, Prästgården, Päsarby, Reiböle, Romsarby,
Sannäs, Smedsby, Snällböle, Starkom, Sutarkulla, Svarfvarböle, Svedja,
Torsböle, Trycksbacka, Vestanby, Visanbacka, Österby

Kartong: "Volmar Svaetichins anteckningar om Karis och Snappertuna"

Kartotek bya-/gårdsvis från Karis och Snappertuna

- * innehåller avskrifter från sockenstämmoprotokoll o. dyl. från 1700- o. 1800-t. samt jordägförhållanden -> 1900-t.
- * enstaka tidningsurklipp från 1910-20-talen
- * enstaka originalhandlingar separerade (Se: Svaetichin, mapp 1)

Innehåll:

Karis: numrerade kuvert byavis 1-56 (Backby - Österby)

(ungefär samma indelning som i Svaetichins kartotek ovan)

Klockare

Svartå bruk (diverse, marknadspåsar, superi & oseder, lantushållningen,
riksdagsmannaval)

Kyrkovårdar, Karis (kyrkvård, prästerskapet, prästgården, straff, krig, sockenmagasinet)

Länsmän i Karis

Särskilda personer (skomakare; sockenskräddare; mjölnare; hjul- o. vagnmakare;
garvare, sämskmakare, sadelmakare, linvävare; snickare, svarvare;
kronobefallningsmän)

Snappertuna:

Snappertuna kyrka, Raseborg

Alhof, Antby,

Baggård, Barsgård, Berg, Björnböle, Boxby, Bredslätt, Bredäng, Båsa,

Båssaböle, Dalkarö, Dragsvik, Ekenäs ladugård, Fagernäs,

Gammelboda, Gebbelby, Glamsbacka, Grop, Gästans, Gästersjö,

Halfskifte, Harparbacka, Horsbäck, Hurskursnäs, Huskvarn, Höstnäs,

Jumalvik, Kallbacka, Knapböle, Konungsböle, Kudiby, Kurby, Kärrby,

Lagmans, Langansböle, Lillbarsgård,

Magnäs, Nissbacka, Norrby, Nothamn, Nyboda,

Persö, Raseborg, Repubacka, Rullarsböle, Rådsböle, Rösund,

Skogby, Skräddarböle, Slipars, Strömsö, Stubböle, Svartbäck, Söderby,

Thorsö, Trängsund, Vestanby, Vesterrösund, Vestervik, Wäxär, Åsenby, övriga